

EURÓPAI UTASINFORMÁCIÓS ÉS ENGEDÉLYEZÉSI RENDSZER

A jelen Infojegyzet a [T/7692.](#) számú törvényjavaslat kapcsán ismerteti az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszert (ETIAS).

Háttér

Ma a világ 62 országának mintegy 1,4 milliárd polgára élvezheti az Európai Unióba (EU) történő **vízummentes** beutazást ([Schengenvisainfo](#)). Évente mintegy 400 millió uniós polgár és 200 millió nem uniós polgár lépi át a schengeni határokat. 2020-ra várhatóan több mint 30 százalékkal fog növekedni a schengeni határokat átlépő harmadik országbeli állampolgárok száma ([COM \(2016\) 731 final](#)).

A vízumköteles harmadik országok állampolgáraival összehasonlítva a határrendészeti és a bűnüldöző hatóságok **kevés információval rendelkeznek a vízummentes harmadik országok állampolgáraitól**. Az Európai Bizottság [2016. április 6-i közleményében](#) rámutatott arra, hogy az Uniónak meg kell erősítenie és javítania kell a határigazgatás, a bűnüldözés és a terrorizmus elleni küzdelem terén használatos informatikai rendszereit, s **erősítenie kell az információs rendszerek közötti átjárhatóságot (interoperabilitást)**.

A 2016 novemberében elkészült hatástanulmány, továbbá az Amerikai Egyesült Államok, Kanada és Ausztrália által használt hasonló beutazási rendszerek alapján az EU vezetői létrehozták a [2018/1240/EU](#) rendelettel az **utazási engedélyt kibocsátó Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszert (ETIAS)**, amely működését **2021-ben** kezdi meg.

AZ ETIAS CÉLJA

A migrációs és menekültügyi válság, a sorozatos terrortámadások súlyosan próbára teszik az EU migrációs és biztonsági keretrendszerét. Az ETIAS célja ezért, hogy **hozzájáruljon a magas szintű biztonsághoz, az illegális bevándorlás megelőzéséhez, a közegészség védelméhez, s megkönnyítse a külső határátkelőhelyeken végzett határforgalom-ellenőrzést** azáltal, hogy egyrészt azonosítja a biztonsági kockázatot jelentő személyeket az EU-ba történő belépésük előtt; másrészt információt szolgáltat a nemzeti bűnüldöző hatóságok és az [Europol](#) számára.

E rendszer különös fontossággal bír a szárazföldi határok esetében, ugyanis a szárazföldön utazók tekintetében – a légi, illetőleg tengeri utazással ellentétben – nem keletkeznek előzetes utasinformációk vagy utasnyilvántartási adatállomány.

- A schengeni térség jelenleg 26 európai országból áll: Belgium, Cseh Köztársaság, Dánia, Németország, Észtország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Hollandia, Ausztria, Lengyelország, Portugália, Szlovénia, Szlovákia, Finnország és Svédország, valamint Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc.
- Az ETIAS egy automatizált központosított uniós rendszer, amely azonosítja a schengeni térségbe vízummentesen beutazókhoz fűződő kockázatokat.
- Az utazás megkezdése előtt gyűjt információkat az utazókról, ezáltal lehetővé teszi az előzetes adatfeldolgozást.
- A vízumkötelezettség alól mentesülő harmadik országbeli állampolgárokra kell alkalmazni, akik turista, egészségügyi, átutazó vagy üzleti céllal a Schengeni térségben 90 napig tartózkodhatnak.
- Harmadik országbeli állampolgár a nem uniós polgár.
- A beutazás új feltétele az automatizált, online rendszer által bevezetett utazási engedély.
- Az utazási engedély nem feltétel nélküli jog.

ALKALMAZÁSI KÖR

Az ETIAS rendszer a **vízummentes harmadik országbeli állampolgárokra alkalmazandó**, ideértve az uniós polgárok, illetőleg a szabad mozgás uniós jogával rendelkező harmadik országbeli állampolgárok családtagjait is, ha nem rendelkeznek tartózkodási kártyával, illetve tartózkodási engedéllyel.

A rendszer nem terjed ki:

- az uniós polgárokra;
- a harmadik országok azon állampolgárait, akik uniós polgárok, illetve harmadik országok olyan állampolgárainak családtagjai, akik rendelkeznek a szabad mozgás jogával, és van érvényes tartózkodási kártyájuk;
- a huzamos tartózkodásra jogosító vízummal rendelkezőkre;
- a kishatárforgalmi engedéllyel rendelkezőkre;
- a schengeni térségben található törpeállamok polgárait;
- a diplomata útlevéllel rendelkezőkre;
- a hajók vagy légi járművek személyzetének tagjaira szolgálat közben;
- a menekültekre;
- a hontalanokra.

AZ ETIAS RENDSZER FELÉPÍTÉSE

Az ETIAS rendszer az ETIAS információs rendszerből, az ETIAS központi egységéből, valamint az ETIAS nemzeti egységekből áll.

Az **ETIAS Információs Rendszer** a következőket tartalmazza:

- a kérelmek feldolgozására szolgáló központi rendszer;
- minden tagállam saját nemzeti egységes interfésze, amely ugyanazon műszaki előírásokon alapul valamennyi tagállamban, és összekapcsolja a központi rendszert a tagállamok nemzeti határinfrastruktúráival;

- egy biztonságos kommunikációs infrastruktúra a központi rendszer és a nemzeti egységes interfészek között;
- egy nyilvánosan elérhető honlap és egy mobil eszközökhöz használatos mobil alkalmazás;
- egy e-mail szolgáltatás;
- egy biztonságos felhasználói fiók-szolgáltatás, amely lehetővé teszi a kérelmezők számára, hogy további információkat, illetőleg dokumentumokat nyújtsanak be;
- a kérelmezők rendelkezésére álló státuszlekerdező eszköz;
- egy olyan eszköz, amelynek segítségével a kérelmező hozzájárulását adhatja vagy visszavonhatja a kérelemfájl megőrzési időszakának meghosszabbításához;
- egy olyan eszköz, amelynek segítségével az Europol és a tagállamok megvizsgálhatják az ETIAS figyelőlistába felvett új adatoknak a manuálisan feldolgozott kérelmek arányára gyakorolt lehetséges hatását;
- egy fuvarozói portál;
- egy webes szolgáltatás, amely lehetővé teszi a központi rendszer és a külső érintettek közötti kommunikációt, valamint egy szoftver, amely lehetővé teszi az ETIAS Központi Egység és az ETIAS Nemzeti Egységek számára a kérelmek feldolgozását;
- egy statisztikai célokra szolgáló adattár.

Az **ETIAS Központi Egység** az Európai Hátár- és Partvédelmi Ügynökségen belül jön létre és a hét minden napján, napi 24 órában működik.

Az **ETIAS Nemzeti Egységek** a tagállamokban jönnek létre, amelyek feladata a kockázatértékelések elvégzése, valamint az automatikus kérelmi eljárás során elutasított utazási engedély iránti kérelmek elbírálása.

Az ETIAS információs rendszer műszaki kifejlesztéséért, az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kifejlesztéséért, valamint az Europol adatbázisok lekérdezésének lehetővé tételéért az EU IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai ügynökség ([eu-LISA](#)) felel.

UTAZÁSI ENGEDÉLY IRÁNTI ELJÁRÁS

Elektronikus kérelem

A kérelmezőknek kérelmüket az e célt szolgáló, nyilvánosan, valamennyi tagállami nyelven elérhető **honlapon vagy mobil eszközre telepíthető alkalmazáson keresztül, elektronikus igénylőlap kitöltésével** kell benyújtaniuk, kellő időben a tervezett utazást megelőzően, vagy ha már a tagállamokban tartózkodnak, a meglévő utazási engedélyük érvényességének lejártá előtt. Az utazási engedéllyel rendelkezők új utazási engedély iránti kérelmet legkorábban az utazási engedély lejártá előtt 120 nappal nyújthatnak be. A kérelmet benyújthatja maga a kérelmező vagy egy olyan személy vagy közvetítői tevékenységet folytató vállalkozás, aki, illetve amely a kérelmezőtől felhatalmazással bír. **A honlap vagy mobilalkalmazás ingyenes.** A kb. tíz perces igénylő kitöltéshez csak **érvényes útlevél szükséges.** A 18-70 év közötti kérelmező elektronikus fizetési folyamat keretében **kérelmenként 7 EUR díjat** fizet.

Kérelem feldolgozása

Az ETIAS információs rendszer dönt a **kérelem elfogadhatóságáról.** Ha a kérelem elfogadható, a **központi rendszer automatikusan létrehozza a kérelemfájlt.**

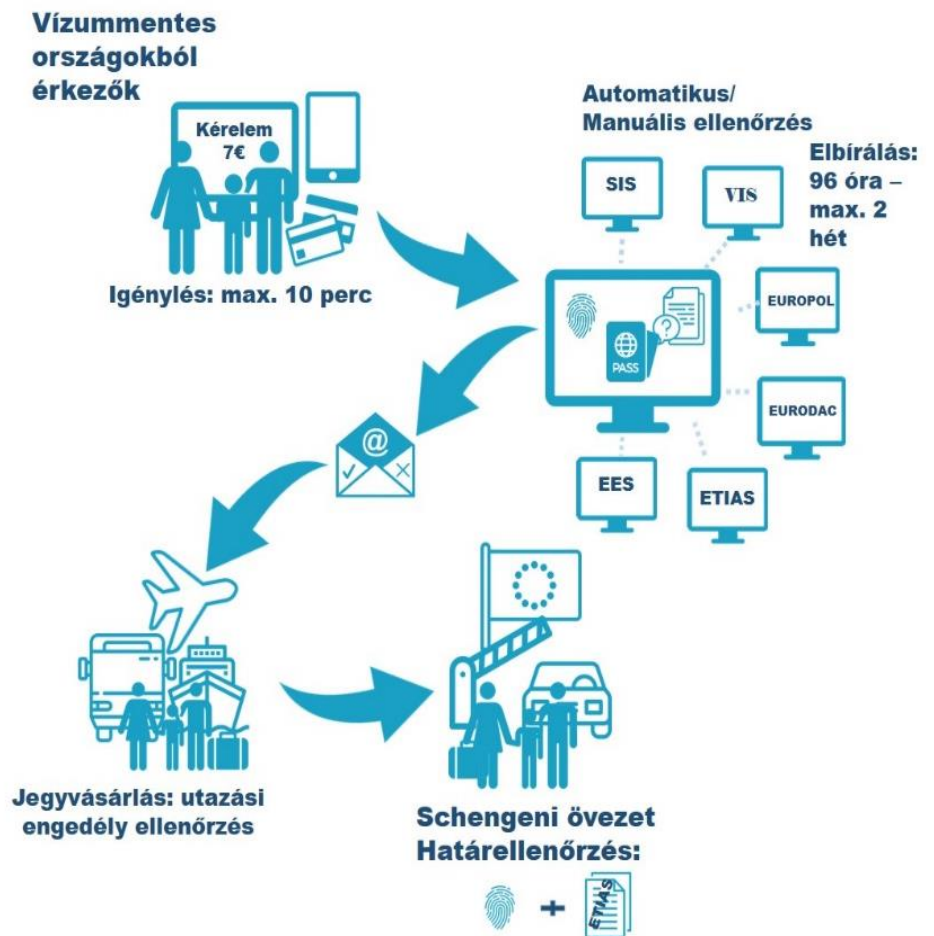
A központi egység **automatizált eszközökkel összehasonlítja az adatokat** valamely uniós információs rendszerben/adatbázisban (az **ETIAS** központi rendszerében), a **SIS-ben**, a Vízuminformációs Rendszerben (**VIS**), a határregisztrációs rendszerben (**EES** – lásd erről a **2019/36.** számú Infojegyzetet) vagy az **Eurodac**-ban, az **Europol** adataiban vagy az **Interpol** adatbázisaiban (az Interpol

ellopott és elvesztett úti okmányokat tartalmazó adatbázisában: **SLTD**), vagy az Interpol-körzésben megjelölt úti okmányok adatbázisában (**TDAWN adatbázis**) rögzített adatok között, fájlban vagy figyelmeztető jelzésben szereplő adatokkal, továbbá az ETIAS figyelőlistával.

A kérelem elutasítása csak automatikus összehasonlítás alapján nem lehetséges. Ha nincs találat, kiadásra kerül az utazási engedély. **Találat esetén** az a tagállam, aki a találatot eredményező (legfrissebb) adatot bevitte, a kérelmet **manuálisan dolgozza fel.** Ha nincs ilyen tagállam, akkor az első úti cél állama a felelős.

A kiadott utazási engedély (határozat) megállapítja, hogy nem léteznek olyan bizonyítékok,

1. ábra: Utazási engedély igénylése

Forrás: Infoszolg/Schengenvisainfo 2019.

amelyek alapján vélelmezhető, hogy a beutazó jelenléte a tagállamokban kockázatot jelent.

Elutasítás esetén a **jogorvoslati eljárást** a határozatot hozó tagállamban a nemzeti jog alapján kell lefolytatni.

Utazási engedély

A kérelem benyújtásától számított **96 órán belül kiadják vagy megtagadják az engedélyt**. Találatot követő manuális feldolgozás esetén az eljárás maximum két hétig tart.

Mind a kérelem befogadhatóságáról, mind az utazási engedélyről az ügyfél elektronikusan kap értesítést.

Az utazási engedély **három évig** vagy a kérelem során regisztrált **úti okmány érvényességi idejének lejártáig** (amelyik előbb következik be), s általában a **tagállamok területére érvényes**. Kivételesen az érvényességét egy vagy több tagállam területére korlátozhatják.

Az utazási engedély önmagában tehát nem jogosítja fel automatikusan birtokosát a beutazásra.

FUVAROZÓK FELELŐSSÉGE

A légi és tengeri fuvarozók és a szárazföldön, távolsági autóbusszokkal csoportokat szállító nemzetközi fuvarozást végző fuvarozók számára a rendelet előírja, hogy az utasok beszállását megelőzően **ellenőrizzék az utasok**

érvényes utazási engedélyét. Ezért a fuvarozók számára biztonságos hozzáférést biztosít a rendelet az ETIAS információs rendszerhez.

A fuvarozók számára az ETIAS rendszer működésbe lépésétől számított **első három évben az ellenőrzés opcionális**.

Ha a harmadik országbeli állampolgárok beléptetését megtagadják, az őket a külső határokhoz szállító fuvarozók a hatóságok felszólítására **kötelesek visszaszállítani** abba a harmadik országba, amelyből odaszállították őket, vagy abba a harmadik országba, amely kiállította az utazáshoz használt úti okmányukat vagy bármely más olyan harmadik országba, amelybe biztosan beengedik őket.

KÖLTSÉGEK

Az ETIAS információs rendszer kifejlesztését, a nemzeti határinfrastruktúra integrálásával és az egységes nemzeti interfésszel való összekapcsolását, az egységes nemzeti interfész működtetését, az ETIAS központi egysége és az ETIAS nemzeti egységek létrehozását, valamint az ETIAS működését az **Unió általános költségvetése fedezi**.

Az ETIAS rendszerből származó bevételek az ETIAS rendszer üzemeltetésével és karbantartásával kapcsolatos költségeket fedezik. A költségek fedezése után megmaradó bevételt az Unió költségvetésébe kell bevezetni.

Források:

- [2018/1240/EU](#) rendelet az Európai Utasinformációs és Engedélyeztetési Rendszer létrehozásáról
- [COM \(2016\) 731 final](#) javaslat az Európai Utasinformációs és Engedélyeztetési Rendszer létrehozásáról
- [Schengenvisainfo](#)
- [eu-LISA](#)